

Nr 431.

Godkänd av första kammaren den 8 juni 1937.

Godkänd av andra kammaren den 8 juni 1937.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts framställning angående anslag till vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus.

(Statsutskottets utlåtande nr 184.)

Till Konungen.

I propositionen, nr 1, angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1937/1938 har Kungl. Maj:t bland utgifter för kapitalökning, bilaga 4, under rubriken »Statens allmänna fastighetsfond», punkt 1, föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus för budgetåret 1937/1938 beräkna ett reservationsanslag av 2,850,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en den 12 februari 1937 dagtecknad proposition, nr 124, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

I. besluta, att vid Frösö sjukhus skola i huvudsaklig överensstämmelse med ett av föredragande departementschefen förordat förslag utföras om- och nybyggnadsarbeten för en beräknad kostnad av högst 472,000 kronor;

II. besluta, att vid S:ta Gertruds sjukhus skola i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen förordat förslag utföras vissa byggnadsarbeten för en beräknad kostnad av högst 818,000 kronor;

III. besluta, att i Sundsvall skall å av departementschefen förordat område uppföras ett nytt sinnessjukhus, beräknat att omfatta omkring 900 vårdplatser, under förutsättning dock att avtal i enlighet med av departementschefen förordade grunder träffas dels med Västernorrlands läns landsting rörande övertagande av Gådeå sjukhus, dels ock med Sundsvalls stad rörande tillhandahållande av byggnadsområde m. m. för det nya sjukhuset samt rörande leverans av vatten, gas och elektricitet för detsamma; ävensom

bemyndiga Kungl. Maj:t att för en kostnad av högst 100,000 kronor låta utföra arbetsritningar och kostnadsberäkningar avseende sagda sjukhus;

IV. besluta, att i anslutning till karolinska sjukhuset skall, i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen förordat förslag, upprättas en psykiatrisk klinik;

besluta, att klinikens anslutning till karolinska sjukhuset och dess upp-
rätthållande såsom avdelning av detsamma skall ordnas enligt av departe-
mentschefen förordade grunder; ävensom

besluta, att byggnader för kliniken skola i huvudsaklig överensstäm-
melse med av departementschefen förordat förslag uppföras för en beräknad
kostnad av högst 1,033,000 kronor; samt

V. bland utgifter för kapitalökning under rubriken »Statens allmänna
fastighetsfond» till Vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus för budget-
året 1937/1938 anvisa ett reservationsanslag, att utgå av lånemedel, av 2,857,600
kronor.

Frågan om förläggningsplats för ett *nytt norrländskt sinnessjukhus* har
alltsedan 1928 varit föremål för utredningar. Det nu framlagda förslaget
innebär, att det nya sjukhuset, omfattande 900 vårdplatser, skulle förläggas
till det s. k. Sidsjöområdet i Sundsvall. Samtidigt skulle Gådeå sjukhus i
Härnösand med dess 279 vårdplatser nedläggas. Preliminärt avtal har träffats
med Västernorrlands läns landsting om överlåtelse av Gådeå sjukhus till
landstinget, som därefter skulle omändra detsamma till vårdanstalt för lätt-
skötta sinnessjuka. Förutsättning för avtalet är, att det nya sjukhuset för-
lägges inom Västernorrlands län. Köpeskillingen utgör enligt avtalet 450,000
kronor.

Med hänsyn till den vikt och betydelse, som måste tillmätas spørsmålet
om plats för det nya norrländska sinnessjukhuset, har riksdagens veder-
börande utskott vid besök å olika ifrågasatta förläggningsplatser inom Gävle-
borgs och Västernorrlands län sökt bilda sig en på egen iakttagelse grundad
uppfattning i ärendet. Utskottet har därvid besökt jämväl Gådeå sjukhus.

Av den förebragta utredningen liksom departementschefens uttalande
framgår, att en om- och nybyggnad av nämnda sjukhus ansetts komma att
draga betydande kostnader. Därjämte beräknas det renoverade sjukhuset
ställa sig dyrbart i drift, vartill kommer att det till sjukhuset hörande tomt-
utrymmet ansetts vara så pass begränsat, att någon mera avsevärd ökning av
platsantalet icke vore möjlig. Riksdagen har för sin del icke kunnat undgå
att hysa viss tveksamhet beträffande berörda förhållanden. Det förefaller så-
lunda riksdagen som om kostnaderna för en renovering och utökning av sjuk-
huset kalkylerats väl högt. I varje fall synes utlåtande över kostnads-
beräkningarna hava bort inhämtas från byggnadsstyrelsen såsom den
myndighet, som besitter den speciella sakkunskapen vid bedömandet av frågor
av förevarande art. Vid sitt besök å sjukhuset har riksdagens vederbörande
utskott därjämte kunnat konstatera, att möjligheter till utökning av tomtom-
rådet förefinnas.

Riksdagen vill ingalunda bestrida, att vägande skäl kunna anföras till för-
mån för Kungl. Maj:ts förslag. Särskilt anser sig riksdagen böra understryka
den lämpliga fördelning av upptagningsområdena de olika sjukhusen emellan,
som en förläggning av sjukhuset till Sundsvall skulle möjliggöra. Ur sjuk-
vårdssynpunkt innebär detta givetvis en betydande fördel. Att riksdagen emel-

lertid trots detta icke ansett sig böra obetingat bifalla Kungl. Maj:ts förslag sammanhänger med att riksdagen icke kunnat frigöra sig från tanken att bibehållandet av Gådeå sjukhus, utbyggt till förslagsvis 600 vårdplatser, och inrättandet av ett nytt sjukhus av samma storlek i Gävleborgs län skulle utgöra en lösning, värd att ytterligare övervägas. Vid ett dylikt övervägande måste emellertid huvudvikten läggas vid kostnaderna för en om- och nybyggnad av Gådeå sjukhus. Det är därför angeläget, att dessa kostnader snarast möjligt utredas, vilken utredning lämpligen bör ske genom byggnadsstyrelsens försorg. För att byggnadsarbetenas igångsättande icke må onödigt fördröjas, anser sig riksdagen böra bemyndiga Kungl. Maj:t att, sedan resultatet av nämnda utredning föreligger, träffa avgörande mellan det av riksdagen framförda alternativet och Sundsvallsalternativet. För utredningens verkställande, i den mån särskilda kostnader därav föranledas, samt för uppgörande av arbetsritningar och kostnadsberäkningar till det förslag, för vilket Kungl. Maj:t slutligen stannar, synes ett belopp av 100,000 kronor böra anvisas.

Av det anförda följer, att riksdagen ansett sig icke böra taga ställning till det framlagda förslaget till avtal med Västernorrlands läns landsting. Riksdagen finner sig vidare böra begära, att Kungl. Maj:t, därest Sundsvallsalternativet ånyo framföres, för riksdagen framlägger utarbetat förslag till uppgörelse med staden med beaktande särskilt av sjukhusets vatten- och avloppsfrågor.

Kungl. Maj:t har föreslagit, att i anslutning till det under byggnad varande karolinska sjukhuset skall upprättas en *psykiatrisk klinik* för en beräknad kostnad av 1,033,000 kronor. Vid klinikens tagande i bruk skall det nuvarande psykiatriska sjukhuset i Stockholm nedläggas. Den nya kliniken ingår såsom ett led i den av riksdagen tidigare godkända planen för anskaffande av nya platser för den statliga sinnessjukvården. Med hänsyn härtill och då planerna för klinikens utformande och kostnaderna för densamma uppförande icke givit riksdagen anledning till erinran, finner sig riksdagen böra godkänna det framlagda förslaget. Med beslut rörande klinikens anslutning till karolinska sjukhuset och dess upprätthållande såsom avdelning av detsamma synes tills vidare böra anstå.

Kungl. Maj:ts *övriga av riksdagen ej särskilt omförmälda förslag* föranleda ej någon erinran från riksdagens sida.

Under åberopande av vad sålunda anförts får riksdagen anmäla, att riksdagen

I. beslutat, att vid Frösö sjukhus skola i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen förordat förslag utföras om- och nybyggnadsarbeten för en beräknad kostnad av högst 472,000 kronor;

II. beslutat, att vid S:ta Gertruds sjukhus skola i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen förordat förslag utföras vissa byggnadsarbeten för en beräknad kostnad av högst 818,000 kronor;

III. beslutat, att ett norrländskt sinnessjukhus skall uppföras, samt bemyndigat Kungl. Maj:t att i enlighet med vad riksdagen ovan anfört besluta rörande

sjukhusets förläggning och platsantal, ävensom bemyndigat Kungl. Maj:t att för en kostnad av högst 100,000 kronor låta utföra arbetsritningar och kostnadsberäkning m. m. avseende sagda sjukhus;

IV. beslutat, att i anslutning till karolinska sjukhuset skall, i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen förordat förslag, upprättas en psykiatrisk klinik, ävensom beslutat, att byggnader för kliniken skola i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen förordat förslag uppföras för en beräknad kostnad av högst 1,033,000 kronor; samt

V. bland utgifter för kapitalökning under rubriken »Statens allmänna fastighetsfond» till Vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus för budgetåret 1937/1938 anvisat ett reservationsanslag av 2,857,600 kronor.

Beträffande sättet för täckande av ifrågavarande anslag kommer riksdagen att senare meddela sitt beslut.

Stockholm den 8 juni 1937.

Med undersätlig vördnad.
